

personal data processing, it is necessary to refer to the primary sources of legal regulation in this area, that is European legal standards for personal data protection - relevant legal acts of the Council of Europe, the European Union and European court.

Literature

1. Council of Europe. (28 January 1981). Convention for the Protection of Individuals with Regard to the Automatic Processing of Individual Data. *ETS 108*, article 5.
2. Alizadeh I., Jens A. (2020). GDPR Reality Check—Claiming and Investigating Personally Identifiable Data from Companies. *EuroUSEC*.
3. Stallman Richard (3 April 2018). A radical proposal to keep your personal data safe. *The Guardian*.
4. European Parliament and Council of European Union (2016) Regulation (EU) 2016/679, article 5.
5. Law of Ukraine On Protection of Personal Data (2010) № 2297-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>

УДК 342(043.2)

Дмитрієв І.О., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОБОВ'ЯЗКИ СУБ'ЄКТІВ ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ЯК ПОЗИВАЧІВ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ

Конституційна гарантія судового захисту законних прав і свобод людини й громадянина (ст.ст. 8, 55 Конституції України) отримала подальший розвиток у нормах Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАС України) [1].

У ст. 2 КАСУ закріплено, що завданням адмінсудочинства є захист прав, свобод та інтересів фізичних і юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, інших суб'єктів при здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, у тому числі на виконання делегованих повноважень. Але закріплене в КАСУ поняття «суб'єкт владних повноважень» сьогодні не має належного й вичерпного обґрунтування в адміністративно-правовій науці, тому сутність цього поняття й характерні ознаки таких суб'єктів потребують деталізації [2].

Згідно вищевказаного можна дійти висновку, що суб'єкт владних повноважень - це орган державної влади, орган місцевого самоврядування, посадова чи службова особа, інший суб'єкт при

здійсненні владних управлінських функцій на основі законодавства, у тому числі – при виконанні делегованих повноважень. Суб'єкти владних повноважень в адміністративному процесі наділені певним обсягом адміністративно-процесуальної правоздатності й адміністративно-процесуальної дієздатності, які в сукупності дають змогу цим суб'єктам набувати та реалізовувати статус сторін, третіх осіб, осіб, яким законом надано право захищати в суді права, свободи та інтереси інших осіб.

Але, згідно змісту КАС України, інколи неможливо достеменно визначити, хто саме із суб'єктів, наділених владними повноваженнями, має виступати стороною чи третьою особою в адміністративному процесі. Також, хоча КАС України й не передбачає процесуальний інститут співучасті, у судовій практиці нерідко виникає об'єктивна потреба залучення до участі в адміністративній справі декількох позивачів чи відповідачів. У адміністративному судочинстві суб'єкт владних повноважень може виступати як відповідач та як позивач. Право суб'єкта владних повноважень на звернення до суду, яке ґрунтується на загальних повноваженнях, слідує також зі змісту ст. 28 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», відповідно до якої міністерства, інші центральні органи виконавчої влади та їх територіальні органи звертаються до суду, якщо це необхідно для здійснення їхніх повноважень у спосіб, що передбачений Конституцією та законами України. Рішення та дії – інструменти діяльності публічної адміністрації, передбачені національним законодавством і закріплені за спеціально визначеними уповноваженими суб'єктами владних повноважень, кожен з яких має набір інструментів діяльності для того, щоб успішно реалізовувати покладені на них завдання та обов'язки.

Зокрема, частиною 3 ст. 50 Кодексу адміністративного судочинства України визначено, що відповідачем в адміністративній справі є суб'єкт владних повноважень, якщо інше не встановлено цим Кодексом. У пунктах 8-9 ч. 1 ст. 4 КАС України визначено позивача як особу, на захист прав, свобод та інтересів якої подано позов до адміністративного суду, а також суб'єкта владних повноважень, на виконання повноважень якого подано позов до адміністративного суду.

За загальним правилом, суб'єкти владних повноважень мають право звернутися до адміністративного суду виключно у випадках, визначених Конституцією та законами України (ч. 4 ст. 5 КАС України) та з метою реалізації покладених на них повноважень. Однією із категорій справ, в яких позивачем виступає суб'єкт владних повноважень, є справи за позовом суб'єкта владних повноважень до іншого суб'єкта владних повноважень. Пунктами 3 та 5 ч. 1 ст. 19 КАС України визначено два спеціальних види таких спорів:

1) спори між суб'єктами владних повноважень з приводу реалізації їхньої компетенції у сфері управління – компетенційні спори;

2) спори за зверненням суб'єкта владних повноважень у випадках, коли право звернення до суду для вирішення публічно-правового спору надано такому суб'єкту законом.

Зміст п. 7 ч. 1 ст. 3 КАС України свідчить про те, що в цій нормі права закріплені керівні та підпорядковані їм категорії суб'єктів владних повноважень - орган державної влади чи орган місцевого самоврядування та їхня посадова чи службова особа. Наприклад, ст. 213 Кодексу України про адміністративні правопорушення до повноважень адміністративних комісій при виконавчих комітетах сільських, селищних, міських рад, виконавчих комітетів сільських, селищних, міських рад відносить можливість розглядати справи про адміністративні правопорушення [3].

Отже, суди мають застосовувати широкий підхід до визначення права суб'єкта владних повноважень до адміністративного суду із позовом. Таким чином, Конституція України закріплює гарантії того, що будь-які юридичні спори, а також інші справи (в яких не існує юридичного спору, але це визначено законом) повинні вирішуватися виключно судом, який забезпечуючи здійснюючи правосуддя, не може ухилятися від виконання цієї основної конституційної функції.

Література

1. Конституція України від 28 чер. 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 лип. 2005 р. № 2747 IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 29 лис. 2020 р. № 943-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

УДК 342(043.2)

Івашковський Р.І., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

СУБ'ЄКТИВНА СТОРОНА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОСТУПКУ, ЯК СКЛADOVA АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ У ВИГЛЯДІ САМОВІЛЬНОГО ЗАЛИШЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ АБО МІСЦЯ СЛУЖБИ

Суб'єктивна сторона самовільного залишення військової частини або місця служби військовослужбовцем характеризується певними особливостями, зумовленими тим, що проступок, передбачений ст. 172-11 Кодексу України про адміністративні правопорушення, є з формальним складом та спеціальним суб'єктом [1].

Слід зазначити, що на практиці неоднозначно вирішується питання